**C U R T E A  D E  A P E L  B Ă L Ţ I**

Dosarul nr.21rji-366/23 Judecătoria Edineț (sediul Briceni)

Judecător A.Andronache

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

10 aprilie 2023 mun.Bălţi

**Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi**

Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Șleahtițki și Oxana Mironov
Cu participarea:
Procurorului Octavian Bodareu
Avocatului Ion Țurcanu
Reprezentantul penitenciarului nr.2 Lipcani Vadim Dimitriu

a judecat în şedinţă prin teleconferință publică în ordine de recurs, recursul condamnatului Botnari Aurel, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 23.01.2023, privind examinarea cererii condamnatului privind aplicarea prevederilor Legii nr.243 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

**C O N S T A T Ă :**

**1.** La data de 25 august 2022 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată cererea condamnatului Botnari Aurel cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, nr. 243 din 24.12.2021.

În motivarea cererii condamnatul a invocat că, s-a adresat cu cererea la Comisia specială privind aplicarea amnistiei, însă i s-a refuzat în admiterea cererii pe motiv că riscul de recidivă este ridicat. Însă, nu este de acord cu hotărârea Comisiei speciale. Condamnatul Botnari Aurel solicită aplicarea față de el a Legii privind amnistia.

**2.** Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 23.01.2023, cererea condamnatului Botnari Aurel cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, nr.243 din 24.12.2021, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

**3.** Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, condamnatul Botnari Aurel a depus recurs, contestînd hotărîrea instanței de fond și invocînd dezacordul său cu decizia comisiei speciale. Careva sancțiuni disciplinare nu are. Nu este deacord cu soluția instanței de fond și solicită să-i fie aplicată Legea cu privire la amnistie.

**4.** În ședința instanței de recurs, care a avut loc prin intermediul teleconferinței, condamnatul Botnari Aurel și avocatul Ion Țurcanu ce-i apără interesele, au susținut recursul declarat, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii emise de prima instanță și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit căreia să fie admisă cererea lui Romaniuc Grigorii privind aplicarea actului amnistiei în privința sa.

Procurorul participant la proces, Octavian Bodareu a solicitat respingerea recursului condamnatului ca fiind nefondat.

Reprezentantul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Vadim Dumitriu a solicitat menținerea încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 23.01.2023 fără modificări.

**5.** Audiind participanţii la proces, verificînd argumentele invocate în recurs şi verificînd legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi respins ca fiind nefondat cu menţinerea încheierii instanţei de fond reieşind din următoarele considerente.

Conform art.449 alin.(1) pct.1 lit. a) CPP, *Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.*

**6.** Studiind materialele cauzei, raportînd circumstanţele cauzei prevederilor normei precitate, Colegiul penal reține că, prima instanţă prin încheierea adoptată la 23.01.2023, legal şi întemeiat a ajuns la concluzia respingerii cererii condamnatului Botnari Aurel privind aplicarea legii cu privire la amnistie, pe motiv că este neîntemeiată. Colegiul penal stabilește că, motivele invocate de condamnat întru admiterea cererii, privind aplicarea amnistiei, sunt în contradicție cu circumstanțele stabilite pe caz.

**7.** În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal reține următoarele.

În conformitate cu art.469 alin. (1) pct. 15) CPP, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).*

Conform art. 107 Cod Penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Conform art. 272 alin. (1), (2) Cod de Executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele

care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală.

La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului.

**8.** Din materialele cauzei urmează că, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 16 aprilie 2021, Botnari Aurel a fost condamnat în baza art. 264/1 alin. (4) Cod Penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 04 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 85 alin. (1) CP, prin cumul parțial de pedepse, la pedeapsa aplicată s-a adăugat durata pedepsei neexecutate în baza sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 13.04.2017, și s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 04 ani 01 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din data intrării în vigoare a sentinței (f.d. 23 - 25).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2021, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 16.04.2021 a fost menținută fără modificări. Termenul executării pedepsei în privința lui Botnari Aurel s-a calculat din 14.09.2021, fiind luat sub strajă din sala de ședință (f.d. 28 - 29).

Potrivit certificatului pe dosar, eliberat de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, condamnatul Botnari Aurel execută pedeapsa cu închisoare, sosind în penitenciar la data de 01.11.2021 de la Penitenciarul nr. 11 Bălți (f.d. 17).

**9.** Se reține că la data de 24 decembrie 2021 de către Parlamentul Republicii Moldova a fost adoptată Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial nr. 325-333 (8035 - 8043) la data de 31.12.2021.

Ulterior, la data de 31 martie 2022 de către Parlamentul Republicii Moldova a fost adoptată Legea nr. 74 privind modificarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial nr. 96 (8140) la data de 01.04.2022.

În conformitate cu art. 1 alin. (2), (3), (6) din Legea cu privire la amnistia (cu modificările ulterioare), aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai

Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Naționale de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. **(3)** În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. **(6)** Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.Deci, legiuitorul expres a prevăzut că, aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției, și numai în cazul în care a fost refuzată de comisia specială persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată.

În acest context, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care stabilește modul de instituire și funcționare a comisiilor speciale și procedura de înaintare a demersurilor privind aplicarea amnistiei către instanțele de judecată competente, care au drept scop identificarea și selectarea persoanelor care cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, examinarea și soluționarea cazurilor acestora în vederea aplicării ulterioare a amnistiei de către instanțele de judecată.

**10.** Deci, executând pedeapsa închisorii, condamnatul Botnari Aurel a depus la Comisia specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate din cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, cererea privind aplicarea amnistiei.

Cererea condamnatului a fost examinată la ședința Comisiei speciale din 27 iunie 2022, unde membrii comisiei au decis „*de a refuza în înaintare demersului privind aplicarea față de condamnatul Botnari Aurel a Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM*.”

Motivul: a realizat programul individual de executarea pedepsei, se caracterizează ***pozitiv***, însă riscul de recidivă este ***ridicat***” (f.d. 18).

Întru confirmarea soluției adoptate Comisia specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate a prezentat următoarele însușire în calamitate de probe:

- extras din procesul-verbal nr. 10 din 07 iunie 2022 al ședinței Comisiei Penitenciarului nr. 2 Lipcani, unde s-a hotărât de a elibera condamnatului Botnari

Aurel raportul de evaluare cu calificativul „pozitiv”, care a fost aprobat prin ordinul nr. 102 din 07.06.2022 (f.d. 19);

- Raport de evaluarea despre realizarea programului individual de executarea a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, întocmit de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, potrivit căruia condamnatul Botnari Aurel pe parcursul ispășirii pedepsei respectă regimul de detenție, situații de conflict nu creează; a realizat activitățile planificate, și anume: programul de adoptare în mediul penitenciarului; programul cu privire la încadrarea în câmpul muncii; programul de educare pentru sănătate. Ca urmare, membrii Comisiei penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul a realizat programul individual de executare pedepsei; are un comportament „pozitiv” (f.d. 20);

- certificat de sancțiuni și stimulări, conform căruia condamnatul Botnari Aurel nu dispune de sancțiuni disciplinare, și pe parcursul anului 2022 a fost stimulat o dată (f.d. 21);

- fișa de evaluare a riscului de recidivă întocmită în baza Metodologiei elaborată în vederea descrierii procesului de evaluare a riscului de recidivă a condamnaților are cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia, potrivit căreia condamnatului i-a fost stabilit riscul de recidivă „**ridicat**” (f.d. 22).

**11.** În conformitate cu art. 7 alin. (1) din legea cu privire la amnistie nr. 243 din 24.12.2022, persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4–6 i se reduce termenul de pedeapsă după cum urmează:

**a) cu o treime, dacă este condamnată pe un termen de până la 7 ani inclusiv;**

b) cu o pătrime, dacă este condamnată pe un termen de la 7 la 10 ani;

c) cu o cincime, dacă este condamnată pe un termen mai mare de 10 ani;

d) la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detenţiune pe viaţă, cu condiţia lipsei riscului de recidivă;

e) cu o treime, dacă, la data comiterii infracțiunii, persoana condamnată avea vârsta cuprinsă între 18 şi 21 de ani;

f) cu jumătate, dacă, la data comiterii infracțiunii, persoana condamnată era minoră;

g) cu o treime, persoanei condamnate cu vârsta mai mare de 60 de ani şi celei cu dizabilități severe şi accentuate.

Colegiul penal consideră că instanța corect a constatat că, reieșind din materialele prezentate de către Comisia specială din cadrul Penitenciarului nr.2 Lipcani și dosarului personal, Botnari Aurel a fost condamnat în baza art. 264/1 alin.(4) Cod penal, care se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare; anterior condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod Penal, care se atribuie la categoria

infracțiunilor grave; nu i-a fost redus anterior termenul de pedeapsă pentru aceeași infracțiune în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere.

Deci, art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la amnistie impune restricții la aplicarea amnistiei persoanelor condamnate pentru infracțiuni prevăzute de art.264/1 alin.(4) și art.217 alin.(4) Cod penal. Totodată, în privința condamnatului nu pot fi aplicate prevederile art.4 și art. 5 din Lege, care prevede absolvirea de executarea pedepsei.

În acest context, instanța ține și de prevederile art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la amnistie nr. 243 din 24.12.202, potrivit cărora prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2 - 5, 7, 8.

**12.** Ca urmare, din materialele prezentate de către Comisia specială, condamnatul Botnari Aurel pe parcursul executării pedepsei se caracterizează ***pozitiv,*** și este evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă ***ridicat***.

Astfel, condamnatului Botnari Aurel nu pot fi aplicate prevederile art. 7 alin. (1) din Legea cu privire la amnistie, or, acestuia, în baza Metodologiei elaborată în vederea descrierii procesului de evaluare a riscului de recidivă a condamnaților are cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia, i-a fost stabilit riscul de recidivă este **ridicat**, restricțiile impuse prin art. 1 alin. (1) din Legea respectivă.

Luând în considerație cele expuse supra, circumstanțele cauzei și prevederile legale, instanța concluzionează, că cererea condamnatului Botnari Aurel cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, nr. 243 din 24.12.2021, urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată, or, acesta nu cade sub incidența art. (1) alin. (1) și art. 7 alin. (1) din Legea cu privire la amnistie.

În baza celor menţionate, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul este nefondat şi urmează a fi respins, cu menţinerea încheierii atacate.

Conducându-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal

**D E C I D E :**

Recursul condamnatului Botnari Aurel, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 23.01.2023, privind examinarea cererii condamnatului privind aplicarea prevederilor Legii nr.243 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Judecători: